

Loksins kom út- oyggjaverkætlanin

Oddagrein

Loksins hevur logmaður tikið stig til at velja eina nevnd at viðgera stöðuna hjá útoyggjum og fjarskotnari byggd. Í hesum sambandi skal eisini ein samskipari setast í avmarkaða tíð. Nevndin fær í prinsippinum ein stóran arbeiðssetning. Nógv skal kannast og greinast.

Á fólkafundi í Fugloy í juli mánað um framtíðina hjá útoyggjunum tók Anfinn Kalsberg, logmaður, undir við einum uppskoti at seta eina skjóttarbeiðandi nevnd at koma við ítökiligum uppskotum um, hvussu vit kunnu bjarga útoyggjunum og skapa livimøguleikar í útoyggjunum.

Tað er at fegnast um, at nevndin verður sett nú, hóast heilir fimm mánaðir eru gingnir, síðani logmaður gav hetta lyftið á tí regnvátá summardegnum á Kirkju. Men nú er ikki bara talan um eina nevnd. Nú er talan um eina verkætlan, sum skal hava ein samskipara við hægri útbúgving, og harafturat skal ein serfrøðingur í økismenning knýttast at verkætlanini, sum skal taka stöðu í økismenning.

Onkur hugsar kanska, at "fínt skal tað vera". Men á hesum stað, her vit ofta hava víst á vantandi útjaðarapolitikk, ynskja vit tiltakinum vælkomnum, hóast eitt minni átak óivað hevði kunnað gjørt líka stóra nyttu. Men nú fáa vit at síggja, hvat álitið, sum skal vera liðugt um eitt ár, fer at mæla til.

Nú er henda verkætlanin serliga vend ímóti útoyggjunum og Gásadal. Men spurningurin er, um hetta er nóg mikið? Seinastu tíðini eru fólk vorðin alt meiri tiltivandi um, at stöðan í útjaðaranum í Føroyum - t.d. í Suðuroynni - er alt annað enn góð. Í Suðuroynni er fólkatalið lækkað við 800 fólki, síðani búskaparkreppan tók seg upp fyri 10 árum síðani. Tað hevði kanska tí verið rætt, at víkka arbeiðssetningin, so hann eisini viðgjörði stöðuna í Suðuroynni.

Flestu føroyingar taka óivað undir við, at almennu Føroyar taka eitt tak og royna at menna útoyggjar og nøkur smápláss, hóast alt fleiri seta spurnartekin við, um tað ikki longu er ov seint. So nógv eru flutt burtur, at tað verður bara onkur hísini, sum aftur fer at flyta í útoyggjar ella til okkurt smápláss.

Nú biða vit eftir álitinum, men her skal bara einaferð afturat sláast fast, at fær fólk við á smáplássunum ikki brúksrættin til jørðina, og verður eggjað til at vinna nakað burtur úr tí, sum jørðin kann ala og geva, verður torført at fáa fólk at stöðast í útoyggjum og smáplássum. Tá vit vita, hvussu ognarviðurskiftini eru, og at jørðin er ein heilag kúgv í Føroyum, verður torført at koma nakað áleiðis, tá tað snýr seg um jørðina, og hetta verður óivað gordiski knúturin hjá verkætlanarnevndini at loysa.

Sosialurin

Viðmerking:

Sum at lóggeva ímóti tveytabellini

Tað er í minsta lagi eitt, sum sermerkir politiska myndugleikan í Føroyum. Tað er, at lagt verður politiskt upp í mál, har skilabest var at hildið fingrar burtur. Og hinvegin at skáka sær undan, tá ynskiligt hevði verið við neyvari politiskari stýring. Seinasta dømið í so máta er stöðutak Javnaðarflokksins í málinum um oljuhavnir. Flokkurin hevur boðað frá, at ein sameindur tingbólkur er sinnadur til at ásetast skal við lóg, hvar útgerðarhavin skal vera. Hetta úttan mun til, hvat hevði tánt bæði vinnu og samlaða úrslitinum av, hvat henda vinnan kundi givið samlaða føroyska samfelagnum.

Ørsøkin til hesa stöðu floksins sigst vera økismenning. Føroyski politiski myndugleikin hevur roynt

seg áður at sameina vinnuligan rentabilitet við tað, sum tá æt bygdamenning og sum nú eitur økismenning við einum úrsliti, sum fáur í dag leggur í at breggia sær av.

At lóggeva ímóti øllum sunnum skili og grundleggjandi vinnuligum fortreytum tykir mær lítið skilagott. Eg skal viðganga, at min vitan á oljuokinum man vera rættiliga avmarkað, men eg havi tó sum býráðslimur og formaður í Havnamevndini hitt rættiliga mong umboð fyri ymisk oljufølg sum øll somul hava gjørt púra greitt, at tað hesi leggja størstan dent á í sínum ynski til eina útgerðarhavn, er samlaða útboðið av tenastum.

Og tað var eisini við tí í huga, at kommunali myndugleikin í Havn - og ikki minst vinnufólk á staðnum,

í longri tíð hava gjørt eitt stórt arbeiði at kanna, hvat skal til fyri best at kunna taka ímóti oljuavbjóðingini. Hetta sama hava kommunalir myndugleikar og vinnulívsfólk í øðrum økjum í landinum eisini gjørt í góðari trúgv at standa seg best í kappingini har vinnuligt skil skuldi ráða. Men øllum hesum hevur Javnaðarflokkurin nú lagt upp til at sláa beinni undan. Hetta úspæl floksins er einki minni enn ein háðan móti teimum, sum hava gjørt eitt stórt seríøst arbeiði á hesum øki. Tað, sum er enn verri, er óhepn signalid til oljufølgini, sum hava víst Føroyum áhuga. Tí er tað nakað, sum fyrirkur, óð hava áttanir um at virka í Føroyum ynskja, er tað búskaparligan og politiskan stabilitet.

Um sakligar grundgevd-

ingar talaðu fyri, at onnur havn enn Sund var vald sum útgerðarhavn, og at hetta varð gjørt úttan uppbygging við lóg, var ikki annað at gera, enn at góðtaka avgerðina. Men nú við lóg at fara at vinna oljuíðnaðin við økismenning er sum at lóggeva ímóti tveytabellini. Eg tori neyvan at gloppa fyri útvarpinum aftur av ótta fyri at hoyra, hvat næsta verður, sum Javnaðarflokkurin kann finna uppá.

Tórfinn Smith

Suðuroyggin - útjaðari ella vinnudepil

Almennur fundur fríggjadagin 10. desember kl. 19.30, í VB-húsinum í Vági

Suðuroyggin var helst tað staðið í landinum sum varð harðast rakt av kreppuni. Men nú føroyski búskapurin er vendur til eina meira positiva gongd er líkt til, at Suðuroyggin framvegis hevur trupult við at venda gongdini soleiðis, at oyggin fær eins stóra búskaparliga framgongd, sum serliga miðstaðarókið hevur merkt á gongdina av.

Spurningurin er tí, hvar ið er galið? Er Suðuroyggin dómð til leiklutin sum ein føroyskur útjaðari í støðugari afturgongd, ella kunnu umstøðurnar broytast soleiðis, at oyggin aftur kann gerast ein vinnudepil eins og hon var í byrjanini av hesi öldini?

Samfelagsligu fyrirretnir fyri menningini av suðuroynni eru fyrst og fremst heftir at fjørleikanum hjá oygni, frá restini av landinum. Av teim føroysku landslutunum er suðuroyggin í tí serstøðu, at opið Atlantshav er ímillum oyyna og meginókið. Tá tað er rættuliga trupult at flyta suðuroynna nærri til meginókið er seydæð, at samferðskukervið er ein lykka-spurningur í tosinum um menning av vinnulivinum í Suðuroynni. Hetta er bæði galdandi fyri tær almennu tenasturnar sum Strand-

ferðslan bjóðar og tenasturnar frá privatu farmaflutningsfölgjunum.

Somuleiðis merkir fjørleikin, at suðuroyingar kunnu seta størri krøv til útboðið av almennum tenastum, enn onnur økið ið liggja tættari við meginókið.

Hinvegin er greitt, at vinnulig menning setur eins stór krøv til fólk við á staðnum sum til samfelagið. Politikararnir kunnu skapa teir karmarnar sum vinnan kann virka undir, men tað veruliga áráðið má koma frá fólkinum sjálvum. Fleiri nýggjari virkir eru í suðuroynni sum sýna hvat áráðið kann føra til, um umstøðurnar eru tær røttu. Men hvørjar eru so hesar umstøðurnar ið skulu til fyri at skapa eitt livandi vinnulív? Og hvussu kunnu góð hugskot umskapast frá hugskotum til arbeiðspláss?

Í eini roynd at vísa á nakrar loysnir av trupulleikum um hjá suðuroynni, setir Suðuroyar Tjóðveldisfelag spurningin um Suðuroynna og vinnuliga økismenning á dagsskránnu, undir hesum høvudsspurninginum:

• Hvørjar samfelagsligar fyrirretnir eru neyðugar, um suðuroyggin skal mennast eins og restin av

landinum?

• Hvat mugu suðuroyingar sjálvir gera, fyri at fáa gongd á menningina av oygni?

Við pallborðið sita: Bogi Mortensen, reiðari, Pauli Einarson, varastjóri Saga

Petroleum Føroyar, Torkil Holm Petersen, stjóri Formula Føroyar, og Dennis Holm, samfelagsfrøðingur.

Orðstýrari: Torgør Suðuroy.

Møguliga kemur ein persónur afturat at sita við pallborðið.

Tøkk

Hjartaliga takka vit øllum tykkum, sum á ymsan hátt sýndu samkenslu og hjálpssemi, tá góðir maður og pápi okkara

ODDUR AUGUSTINUSSEN

Vágur

andaðist og varð jarðaður.

Hjartans takk til Elsu Funding, prest fyri troystarrík orð, takk fyri vitjanir og hjálpssemi, ið sýnt varð okkum.

Takk til tykkum, brøðurnar hjá Odduri, fyri ta hjálpu og umsorgan, ið tit sýndu okkum. Takk til berarar, sangarar og gravarar og tykkum, sum hjálptu til við ervinum.

Takk fyri blómur, kransar og gávur. Hjartaliga takka vit øllum tykkum, sum fylgd honum til hansara seinasta hvíldarstað.

Gud vælsigni tykkum øll.

Joan og Eyðgunn